

Številka: U-I-269/12-26
Datum: 23. 12. 2014

**ODKLONILNO LOČENO MNENJE SODNICE DR. DUNJE
JADEK PENZA K ODLOČBI ŠT. U-I-269/12 Z DNE 4. 12. 2014,
KI SE MU PRIDRUŽUJE SODNICA DR. JADRANKA SOVDAT**

I.

1. Uveljavljeno je stališče, da v primeru ustavnosodne presoje predpisa izrek in obrazložitev odločbe pomenita celoto, zaradi česar ne veže le izrek, temveč tudi razlogi in stališča, vsebovani v obrazložitvi.¹ Razlaga, ki jo sprejme Ustavno sodišče, pojasnjuje Ustavo na pravno zavezujoč način.² Celo več. Vanjo je pravzaprav vtkana. Naslovniki jo morajo spoštovati in se z njo sprijazniti.^{3 4} Prav zato pa se nanjo pri oblikovanju medsebojnih razmerij lahko tudi upravičeno zanesejo. Predvidljivost prispeva k izgrajevanju pravne države, ker, pravna varnost je bistvena prvina prava in pravne države (2. člen Ustave). Na ta način razlaga in stališča Ustavnega sodišča prispevajo k stabilnosti razmerij v družbi, sožitju med različno mislečimi, kar vse omogoča razvoj. Naj na tem mestu opozorim še na pomen doktrin, standardov in kriterijev, ki so (ali pa bi morala biti) neločljiv sestavni del vsakokratne ustavnosodne presoje. Odločitve Ustavnega sodišča in razlaga Ustave, na kateri temeljijo, so zato izhodišče za nadaljnji razvoj ustavne misli in oblikovanje novih stališč, predvsem pa za nadaljnje urejanje in razvoj razmerij med ljudmi na vseh platformah življenja. Pomen sprejete razlage Ustave je tako mnogo daljnosežnejši kot razrešitev konkretnega spora (življenjskega primera), ki je razlago izzval.

¹ Primerjaj odločbo Ustavnega sodišča št. Up-2597/07 z dne 4. 10. 2007 (Uradni list RS, št. 94/07, in OdlUS XVI, 108).

² Iz ustavnosodne presoje sledi, da ustavno opredeljeni položaj daje Ustavnemu sodišču pooblastilo, da pri izvrševanju svojih pristojnosti s pravno zavezujočimi učinki razlaga ustavne določbe. Primerjaj odločbo Ustavnega sodišča št. U-I-163/99 z dne 23. 9. 1999 (Uradni list RS, št. 80/99, in OdlUS VIII, 209).

³ Glede obveznosti spoštovanja odločb Ustavnega sodišča za zakonodajalca primerjaj na primer odločbi št. U-I-114/95 z dne 7. 12. 1995 (Uradni list RS, št. 8/96, in OdlUS IV, 120) in št. U-I-114/11 z dne 9. 6. 2011 (Uradni list RS, št. 47/11, in OdlUS XIX, 23).

⁴ Glede obveznosti stališč iz odločb Ustavnega sodišča za sodišča primerjaj sklep Ustavnega sodišča št. Up-424/06 z dne 22. 10. 2009 (OdlUS XVIII, 93).

2. Brez zaupanja v Ustavno sodišče ni pričakovati, da bodo njegove odločitve lahko široko sprejete in tako v družbi učinkovale povezovalno kot sredstvo, ki naj preseže vsakokratni spor v družbi, ne glede na njegovo globino in srditost, ki jo je v njej zasejal. Težko pa si zamislim izgrajevanje zaupanja v Ustavno sodišče, če to sodišče ne bi upoštevalo lastnih precedensov, vključno s stališči, doktrinami, standardi in kriteriji, ki so njihov neločljiv sestavni del. Novi primeri, v katerih Ustavno sodišče presoja ustavno skladnost predpisa ali stališča sodišča, zato, kot razumem, nikakor niso priložnost za sprejemanje odločitev od primera do primera. Prav tako niso priložnost za "neskončno" reargumentiranje predhodnih stališč. Toda, na drugi strani je treba upoštevati, da pravilo *stare decisis* ni absolutno in ustavno pravo bi bilo zelo nepriljavno, če bi temu pravilu take učinke pripisali.⁵ Zato že sprejetim stališčem ni mogoče (preprosto) pripisati pomena nikoli spremenljive konstante v enačbi razrešitve konkretnega ustavnega spora.⁶ Vendar tudi ne gre spregledati, da prav to pravilo nalaga kar največjo skrbnost pri analizi že sprejetih stališč iz odločitev Ustavnega sodišča. Prav zato, da bi nova stališča v novih primerih lahko bila skladna z dotodanjimi stališči ali da bi se skladno nadaljnjemu razvoju pravne misli nadgradila ali morda celo spremenila, seveda na podlagi prepričljivih ustavnopravnih razlogov.⁷ To je po mojem prepričanju edini način, ki omogoča v primeru nadgraditve stališč, standardov in kriterijev ali celo spremembe že sprejetih stališč ponovno vzpostavitev sozvočja med ustavnopravnimi argumenti in s tem prevlado moči argumenta nad argumentom moči. In moč argumenta (*ne* argument moči) je bistveni element delovanja sodne veje oblasti ter ključna za izgrajevanje zaupanja vanjo.⁸

3. Analiza ustavnosodne presoje je vselej zahtevna. Upoštevati je treba, da odločitev Ustavnega sodišča razrešuje konflikt med ustavnimi vrednotami in načeli, med varovanimi interesi in potrebami, med posameznimi določbami Ustave. Vloga razlage je prav v tem, da harmonizira neuskkljenosti in izkleše red iz negotovosti in paradoksa.⁹ Kakorkoli že pojmuje posamezne ustavne svoboščine/pravice, razmerje med njimi in razmerje do drugih ustavnih vrednot v celotni zgradbi Ustave,

⁵ H. J. Powell, *Constitutional Conscience, The Moral Dimension of Judicial Decision*, University of Chicago Press, Chicago 2008, str. 99.

⁶ Primerjaj prav tam, str. 100.

⁷ Iz skupnega mnenja sodnikov O'Connorja, Kennedyja in Souterja v zadevi Vrhovnega sodišča ZDA *Planned Parenthood of Southeastern Pennsylvania v Casey*, 505 U. S. 833 (1992) povzemam sumarni pregled razlogov, izoblikovanih v praksi Vrhovnega sodišča ZDA, ki lahko utemeljijo spremembo precedenčne odločitve: (1) če se je odločitev izkazala za neizvedljivo, (2) če sprememba ne povzroča resnih nepravilnosti med ljudmi, ki so se na odločitev zanesli in v skladu z njo oblikovali svoje življenje, (3) če je zaradi razvoja pravne misli sprejeto stališče postalo anahronistično in zato malo cenjeno med ljudmi, (4) če je zaradi spremembe dejstev, ki staro stališče podpirajo, njegovo bistvo postalo obsoletno.

⁸ Iz nadaljnje obrazložitve skupnega mnenja sodnikov O'Connorja, Kennedyja in Souterja v zadevi Vrhovnega sodišča ZDA *Planned Parenthood of Southeastern Pennsylvania v Casey*, prav tam, sledi, da je še posebej v primerih, ki razrešujejo temeljni spor v družbi, potrebno imeti pred očmi, da so potrebni še posebej prepričljivi razlogi za spremembo stališča. Kajti sicer bi se sodišče izpostavilo upravičeni kritiki, da je popustilo političnim pritiskom, kar bi bilo v izrazitem nasprotju z zaupanjem, na katerem temelji avtoriteta sodišča.

⁹ D. P. Kommers, *Germany: Balancing Rights and Duties*, v: J. Goldsworthy (ur.), *Interpreting Constitutions: A Comparative Study*, Oxford University Press, Oxford 2006, str. 178.

se vsebina posamezne svoboščine/pravice in še posebej njene ustavno dopustne omejitve ne bo mogla izoblikovati izolirano od drugih. Na to izrecno napotuje že samo besedilo Ustave (na primer tretji odstavek 15. člena Ustave).

4. Analiza starejših odločb Ustavnega sodišča mora biti celostna, sicer, menim, nima smisla. Tako zaradi značilnosti razreševanja konfliktov na ustavni ravni, ki jih je izzval ustavnosodni spor, kot tudi zato, ker je vselej pomemben kontekst. Besede same po sebi niso resnične.¹⁰ Če jih beremo enopomensko, brez globljega vpogleda, zamisli bolj prikrivajo, kot jih sporočajo.¹¹ Pomeni niso vtisnjeni v sami besedi, temveč se porodijo in postanejo jasni šele ob upoštevanju okoliščin in dejstev, ki vplivajo na razumevanje.¹² Analiza mora zaobseči, menim, tudi zato vse okoliščine že obravnavanega primera.

5. Tako v primeru, iz katerega izvira odločba Ustavnega sodišča št. U-I-68/98 z dne 22. 11. 2001 (Uradni list RS, št. 101/01, in OdlUS X, 192), kot v obravnavanem primeru so pobudniki (fizične osebe) opozarjali na vsebinsko enako zakonsko določbo o obsegu iz javnih sredstev financirane dejavnosti zasebnih šol, ki velja med drugim tudi za primer izvajanja javno veljavnih programov osnovnošolskega izobraževanja.¹³ V obravnavanem primeru je prav ta določba predmet izpodbijanja, ker je, kot trdijo pobudniki (fizične osebe), podlaga za plačevanje šolnine v zasebni šoli in s tem za nedopustno neenakost pred zakonom. Tudi v primeru, iz katerega izvira odločba št. U-I-68/98, je bil z njo v pobudi podkrepljen očitok o nedopustni neenakosti pred zakonom (in diskriminaciji na podlagi verskega prepričanja). Zdi se mi zato, da ti dve okoliščini v bistvenem povezujeta oba primera v pravnem in dejanskem pogledu.

6. Strinjam se z večinsko odločbo, da se stališče, po katerem je **"zakonodajalčeva odločitev, da država financira le javne šole, v katere lahko vpišejo svoje otroke vsi starši, v polju njegove presoje in zato ni v nasprotju z Ustavo,"** iz odločbe št. U-I-68/98¹⁴ ne omejuje le na zasebne osnovne šole.¹⁵ Vendar, ali zgolj to, da se stališče ne omejuje le na zasebne osnovne šole, že zadostuje, da se stališču ne nakloni nobene pozornosti, ko gre za položaje, v katerih gre za vprašanje financiranja osnovnih šol, to je za položaje iz drugega odstavka 57. člena Ustave? Po mojem mnenju je odgovor na to vprašanje nikalen. Sicer, kot razumem, že iz besedila odločbe št. U-I-68/98 povsem nedvoumno sledi, da se omenjeno stališče nanaša tudi na odločitve zakonodajalca, v katerih gre za razlike v financiranju zasebnih osnovnih

¹⁰ F. Erich, *Umetnost življenja*, Mladinska knjiga, Ljubljana 2003, str. 24.

¹¹ Prav tam, str. 25.

¹² Don't Know Much About Middle Ages: Posner on Law and Literature (in) *Doing What Comes Naturally*, str. 295; citirano po T. Martino, *Trademark Dilution*, Oxford University Press, Oxford 1996, str. 87.

¹³ Drugi odstavek 86. člena Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Uradni list RS, št. 12/96 in 23/96 – popr., v nadaljevanju ZOFVI/96) se je glasil: "Zasebni šoli pripada za posameznega učenca oziroma dijaka 85% sredstev, ki jih država oziroma lokalna skupnost zagotavlja za plače in materialne stroške za učenca oziroma dijaka v javni šoli."

¹⁴ Primerjaj 21. točko obrazložitve odločbe št. U-I-68/98.

¹⁵ Primerjaj 12. točko obrazložitve večinske odločbe.

šol. Ustavno sodišče je namreč zapisalo, da bo generični pojem šole v obrazložitvi odločbe uporabljalo za *osnovne šole, gimnazije ter poklicne in strokovne šole*.¹⁶ Besedne zveze javne šole iz citiranega stališča zato ne morem razumeti drugače, kot da označuje (med drugim) javne osnovne šole. Razen, če Ustavnemu sodišču pripišem spodrseljaj pri uporabi generičnih pojmov, katerih pomen je samo opredelilo. In naj opozorim, da sta se Državni zbor in Vlada sklicevala na odločbo št. U-I-68/98 in v svojih izvajanjih upoštevala, da citirano stališče velja tudi za primere financiranja osnovnih šol. Vlada, ki je drugače kot Državni zbor pobudnikom pritrdila, je v svojem mnenju navedla *nove* ustavnopravne argumente, do katerih se Ustavno sodišče v odločbi št. U-I-68/98 ni opredelilo in ki naj bi pomembno vplivali na presojo.

7. Stališče, po katerem je **"zakonodajalčeva odločitev, da država financira le javne šole, v katere lahko vpišejo svoje otroke vsi starši, v polju njegove presoje in zato ni v nasprotju z Ustavo,"** je, kot razumem, eno izmed nosilnih stališč odločbe št. U-I-68/98. Zakaj? Z njim je Ustavno sodišče utemeljilo (nikalen) odgovor na očitke pobudnikov (fizičnih oseb), da so kot starši otrok, ki obiskujejo zasebno šolo brez koncesije, zaradi razlike v financiranju dejavnosti teh šol v drugačnem – slabšem položaju, ker morajo plačevati šolnino. Te očitke je Ustavno sodišče presojalo z vidika drugega odstavka 14. člena Ustave, a nanje je odgovorilo iz perspektive dolžnosti, ki jih ima v pogledu razporejanja javnih sredstev država po 57. členu Ustave.¹⁷ Omenjenega stališča tudi ne morem razumeti drugače, kot da izraža zadržanost Ustavnega sodišča, ko gre za odločitve zakonodajalca v zvezi z razpolaganjem javnih sredstev za potrebe financiranja šol, ki razlikujejo med javnimi in zasebnimi šolami brez koncesije in to tudi, če se odločitve nanašajo na javno financiranje javno veljavnih programov obveznega osnovnošolskega izobraževanja. Sicer Ustavno sodišče ne bi sprejelo stališča, po katerem so odločitve s tako vsebino v polju zakonodajalčeve presoje. Če ne bi bile, bi bilo zakonodajalčevo polje omejeno z zahtevami Ustave, njegove odločitve, ki razlikujejo med javnim financiranjem javnih in zasebnih šol, pa bi bile podvržene ustavnosodni kontroli Ustavnega sodišča. Toliko bolj, če bi šlo za vprašanje razlikovanja pri uresničevanju ustavne pravice. Omenjenemu stališču zato pripisujem pomen odločilnega razloga. Bil je namreč bistven za zanikanje očitane neskladja ZOFVI/96 s pravico do enakosti pred zakonom in s tem hkrati za zanikanje ustavnopravne pomembnosti dejstva, da morajo pobudniki plačevati šolnino za šolanje svojih otrok, ker so izbrali za njihovo šolanje zasebno osnovno šolo brez koncesije, – oboje je bilo tema ustavnosodne presoje odločbe št. U-I-68/98.

8. Zdi se mi očitno, da omenjeno stališče, ki, naj spomnim, velja tudi za financiranje osnovnih šol, implicira, da v besedilu drugega odstavka 57. člena Ustave *ni*

¹⁶ Točka 7. obrazložitve odločbe št. U-I-68/98 se glasi: "ZOFVI je del šolske zakonodaje, ki je bila sprejeta v začetku leta 1996. Predstavlja temelj za novo sistemsko ureditev vzgoje in izobraževanja, pogojeno z družbenimi spremembami v Sloveniji po sprejetju Ustave leta 1991. Ureja tisto, kar velja enako za vrtce, osnovne šole, gimnazije ter poklicne in strokovne šole (v nadaljevanju vrtci in šole), to so razmerje med javnim in zasebnim šolstvom, notranja organiziranost šol in njihovo financiranje."

¹⁷ Primerjaj 21. točko obrazložitve odločbe Ustavnega sodišča št. U-I-68/98.

inkorporirana ustavna pravica pozitivnega statusa, to je pravica učencev do "brezplačnega" obiskovanja obveznega javno veljavnega programa osnovnošolskega izobraževanja ne glede na to, ali ga izvaja javnopravni ali zasebnopravni subjekt.¹⁸ S tako razumljeno pravico učencev stališče ni združljivo, saj se trditvi iz stališča in tako razumljene pravice izključujeta. Pravica s tako vsebino namreč zakonodajalčevo polje presoje omejuje neposredno po Ustavi (prvi odstavek 15. člena Ustave). Stališče sicer pravice do "brezplačnega" obiskovanja osnovnošolskega programa, izvedene iz drugega odstavka 57. člena Ustave, tudi ne zanika. Le vseh interesov ne varuje. Zagotavlja, kot razumem, pravico do nediskriminacijskega dostopa do "brezplačnega" osnovnošolskega izobraževanja v državi, ki se izvaja v javnih šolah.

9. Naj strnem. Po analizi odločbe št. U-I-68/98 in citiranega stališča v njenem kontekstu, tega stališča nisem mogla razumeti drugače, kot da se nanaša tudi na odločitve zakonodajalca glede financiranja osnovnih šol. Menila sem zato, da bi to stališče moralo biti upoštevano pri odločanju v obravnavanem primeru. Četudi že sprejetim stališčem ne gre kar slepo slediti, jih pri presoji tudi ne gre spregledati. Taka je, menim, razlagalčeva dolžnost. Iz lastnih izkušenj vem, da analiza vselej sproži proces vrednotenja že sprejetih stališč. In seveda ni izključeno, da je rezultat tega vrednotenja razlagalčevo nestrinjanje s stališčem. Toda, četudi je nestrinjanje še tako globoko, mislim, da ostaja stališče, čeprav sporno, izhodišče nadaljnjim razmislekom in razvoju pravne misli. Tak pristop, menim, narekuje predpostavka spoštovanja že sprejetih odločitev. Na osebni razlagalčevi ravni pa se začne nov proces. Gre za umeščanje v širšo družbo, ki obsega preteklost, vključno s spori, rešitvami, pomanjkljivostmi in napakami, ter sedanost, ki deli usodo preteklosti in ki upošteva ustavno odločitev kot iskanje implementacije nacionalne sodbe in namere.¹⁹

II.

10. Besedilo drugega odstavka 57. člena Ustave se glasi: "Osnovnošolsko izobraževanje je obvezno in se financira iz javnih sredstev." Skladno besedni razlagi določba opredeljuje dve obveznosti. Prvo v razmerju do posameznika, drugo v razmerju do subjekta, ki razpolaga z javnimi sredstvi (država, lokalna skupnost – v nadaljevanju skupnost). V razmerju do posameznika z zapovedjo obveznosti osnovnošolskega izobraževanja omejuje njegovo svobodo izobraževanja, ki jo garantira prvi odstavek 57. člena Ustave. V razmerju do skupnosti ji druga ustavna zahteva nalaga konkretno obveznost iz javnih sredstev. Ta ustavna zahteva se izpolni z dajatvijo za namen osnovnošolskega izobraževanja. Jasno je, da je treba obe ustavni zahtevi upoštevati pri zakonskem urejanju. Tako z obveznostjo osnovnošolskega izobraževanja kot z zapovedjo financiranja iz javnih sredstev Ustava izraža še poseben pomen tega segmenta izobraževanja v državi. Gre za

¹⁸ Primerjaj 20. točko obrazložitve večinske odločbe.

¹⁹ Primerjaj H. J. Powell, *Constitutional Conscience, The Moral Dimension of Judicial Decision*, University of Chicago Press, Chicago 2008, str. 99.

objektivno ustavno vrednoto. Na današnji stopnji razvoja se zdi zapoved obveznega osnovnošolskega izobraževanja zaradi splošno sprejetega pomena izobraževanja anahronistična. Starši imajo tako ali tako po Ustavi (med drugim) pravico in *dolžnost* izobraževati svoje otroke (prvi odstavek 54. člena Ustave), otrokom pa Ustava zagotavlja posebno varstvo (med drugim) pred gospodarskim in socialnim izkoriščanjem (drugi odstavek 56. člena Ustave). Vendar naj poudarim, besedilo drugega odstavka 57. člena Ustave ne omenja pravice, temveč zapoveduje dve obveznosti v razmerju do različnih subjektov.

11. Besedilo drugega odstavka 57. člena Ustave drugače kot tretji odstavek 57. člena Ustave nalaga čisto konkretno dolžnost skupnosti v zvezi z ustvarjanjem stvarnih možnosti za pridobitev osnovnošolske izobrazbe, to je dajatev iz javnih sredstev za ta namen. In očitno je, da je ta dajatev v korist vseh tistih, na katere je naslovljena obveznost obiskovanja osnovne šole, saj jim zagotavlja zadovoljitev potreb in interesov na tem področju njihovega življenja. Ustavno zapovedana dolžnost skupnosti zagotavlja konkretno stvarno osnovo, ki je ugodna zanje in za objektivno vrednoto – osnovnošolsko izobrazbo v državi. Na tej točki se mi je zastavilo vprašanje, ali okoliščina, da je dajatev v resnici korist vseh tistih, na katere je naslovljena obveznost obiskovanja osnovne šole, sama zase zadostuje za izoblikovanje individualne pravice z zahtevkom titularja, da skupnost prav *zanj* financira javno veljaven osnovnošolski program ne glede pri tem, kdo ta program izvaja, kar bi vključevalo tudi varstvo njegovega interesa izbire določenega zasebnopravnega izvajalca javno veljavnega programa osnovnošolskega izobraževanja?

12. Menila sem, da bi bilo treba pri iskanju odgovora na to vprašanje razlikovati med ustavno zapovedanimi pozitivnimi dolžnostmi države (skupnosti) v prid udejanjanja določene pozitivne ustavne vrednote in ustavno zajamčenimi individualnimi pravicami pozitivnega statusa, ki zagotavljajo neposredno na podlagi Ustave nosilec teh pravic določeno izpolnitev v razmerju do države (skupnosti). Ustava namreč razlikuje med eno in drugo kategorijo. Če na primer daje pravico pozitivnega statusa, je to že iz besedila nedvoumno razvidno (primerjaj na primer 30. člen Ustave). Bistveno za pravico pozitivnega statusa namreč je, da že Ustava opredeljuje izpolnitev, ki se *posamezniku* jamči neposredno na podlagi Ustave.

13. Dolžnost financiranja iz javnih sredstev in dolžnosti države iz tretjega odstavka 57. člena Ustave so čvrsto jamstvo za udejanjanje objektivne vrednote – osnovnošolske izobrazbe prebivalstva v državi. Možnosti za pridobitev osnovnošolske izobrazbe, ki so financirane iz javnih sredstev, so tako integralni del pravnega reda in stvarnost naše družbe. A v tej povezavi se, ker gre za objektivno vrednoto, mislim, izpostavi pomen trditev Državnega zbora, da skupnost nima dolžnosti, da podpira izobraževalno ustanovo, ki služi partikularnim, religioznim ali filozofskim prepričanjem. Enako velja za opozorila Državnega zbora na dani finančni okvir, torej na finančne

zmožnosti države ali lokalnih skupnosti. Ustavnopравни pomen teh trditev žal ni bil prepoznan.

14. Zdi se mi, da je večinska odločba vzela kratko malo za dokazano tisto, kar bi bilo šele treba dokazati. Da namreč drugi odstavek 57. člena Ustave, čeprav sploh ne omenja pravice, ureja človekovo pravico pozitivnega statusa, in to, ne da bi se pred tem posvetila pozornost razlikovanju med človekovimi pravicami pozitivnega statusa ter upravičenji in pričakovanji posameznika, ki so izvedena iz ustavno zapovedanih dolžnosti države (skupnosti) na področju udejanjanja objektivnih ustavnih vrednot in ki jih označujemo s pojmom pravice. Menim, da gre za poenostavitev pri razlagi Ustave. Šele odgovor na grobo prikazane doktrinarne dileme bi, kot razumem, v kontekstu drugega odstavka 57. člena Ustave omogočil vsebinsko presojo in končno izoblikovanje vsebine pravice, ki bi upoštevala tudi potrebe/zahteve organizirane družbe na področju osnovnošolskega izobraževanja in ki so, kot razumem, težko skladne z vrhovno voljo posameznika.

15. *Sklep.* Večinska odločba tega odgovora, kot razumem, ne daje. Prav zato pogrešam vsebinsko presojo. Poleg tega se ne morem znebiti vtisa, da primerjava nosilnega stališča večinske odločbe o človekovi pravici do "brezplačnega" osnovnošolskega izobraževanja in citiranega stališča iz odločbe št. U-I-68/98 vodi do razumevanja, da si stališči nasprotujeta. Razlogi, zaradi katerih se ni posvetilo pozornosti stališču iz odločbe št. U-I-68/98, ki jih razberem iz večinske odločbe, po mojem mnenju niso niti pravilni niti zadostni. Za večinsko odločbo, v kateri (med drugim tudi) o tem pogrešam razloge, nisem mogla glasovati.

dr. Dunja Jadek Pensa
Sodnica

dr. Jadranka Sovdat
Sodnica